

[Udenrigsministeren]

Til sidst vil jeg gerne gentage som noget grundlæggende, at regeringens holdning til stationering af allierede styrker og anbringelse af atomvåben på dansk territorium er uændret. Vi finder fortsat, at den forstærkningspolitik, som siden 1960'erne har udgjort et vigtigt element i vor forsvarspolitik, er både rigtig og nødvendig. Eventuelt kommende justeringer af depoter i Danmark kan vi først diskutere, når vi har et mere konkret udgangspunkt for debatten.

Formanden:

Inden jeg giver ordet til ordføreren for forespørgerne, skal jeg gøre opmærksom på, at det er tanken at holde pause fra kl. ca. 12 til kl. ca. 13.30.

Gert Petersen (SF):

Jeg takker for udenrigsministerens svar, men jeg skal indrømme, at jeg synes, det på mange punkter var noget forvirrende, fordi det ligesom ikke tog stilling til den debat, der har været igennem de sidste måneder, og som jeg skal gå ind på.

Når vi skal beskæftige os med dansk sikkerhedspolitik, er det ligesom et puslespil, og så er det overladt til den enkelte at lægge brikkerne sammen. Det er ikke noget, som nogen minister er så elskværdig at gøre for os.

Men inden jeg begynder at lægge brikkerne sammen, vil jeg minde om Danmarks holdning siden 1949, som den blev udtrykt i *communiquéet* fra det udenrigspolitiske nævn i 1954, nemlig »ikke at modtage stationering af fremmede styrker i fredstid«.

Det blev bekræftet ved forsvarsforligene af 1960, 1969 og 1973, dog sådan, at bl. a. depoter til modtagelse af fremmede styrker kunne anlægges i fredstid. Men det stod tindrende klart, at disse styrker kun kunne og måtte føres hertil, hvis det danske militær var i en kampsituation som følge af et angreb på Danmark. Det fremgår af samtlige forsvarsforlig, som regeringen og andre partier her i salen har indgået.

Hvad angår atomvåben, valgte NATO-partierne i 1960 at sige nej »under de nuværende omstændigheder«, som det hed. Denne noget vattede formulering er forblevet uændret. Men under valgkampen op til valget i 1964 skabte især socialdemokratiet, men også

andre NATO-partier, det klare indtryk, at dette betød nej til oplagring af atomammunition på dansk område i fredstid. Som årene er gået, har dette indtryk fæstnet sig både herhjemme og internationalt.

I forsvarskommandoens oplæg til ny forsvarsordning, som kom i oktober 1979, var det derfor med nogen overraskelse, at jeg læste, at det danske militær skal være rede til »modtagelse, støtte og anvendelse af eksterne« – det er et fint fremmedord, der betyder udefra kommende – »forstærkninger allerede på et tidligt stadium af en krise«, og senere i samme oplæg, at »forsvaret under spændingsperioder« eventuelt skal være rede til at modtage allierede forstærkninger.

Det er der ikke nogen dækning for i nogen folketingsvedtagelse, i nogen forligstekst eller for den sags skyld i nogen ministerudtalelse, før dette kommer fra forsvarskommandoen. Derfor blev forsvarsministeren den 26. februar i år under debatten afkrævet en mening om disse formuleringer. Han krøb udenom, men ikke nok med det: jeg mener, at forsvarsministeren forvanskede det hidtil gældende princip. Forsvarsministeren sagde – og jeg henviser til Folketingstidende 1979–80, 2. samling, sp. 5746:

»Det forhold, at Danmark ikke tillader permanent stationering af fremmede tropper under de nuværende omstændigheder . . .«.

Hvor har forsvarsministeren hentet disse formuleringer fra? Han har ikke hentet dem fra nogen forsvarsordning. Han har ikke hentet dem fra nogen forligstekst eller fra nogen regeringserklæring.

I *communiquéet* fra nævnet i 1954 siges der klart nej til stationering, og der er ikke noget med, at der er et ja til ikke-permanent stationering. Det er enhver form for stationering, der siges nej til. Dette klare nej til stationering gælder ikke bare under de »nuværende omstændigheder«, men det gælder helt klart »i fredstid«. Det er, hvad der står. Intet om de »nuværende omstændigheder«, men »i fredstid«.

Ingen senere officiel tekst har rokket ved dette princip. Forsvarsministeren indsmuglede i virkeligheden en ny tekst, et nyt princip for dansk stationeringspolitik.

Jeg har bemærket, at udenrigsministeren er i stand til at have begge principper med, og så kan vi jo selv vælge. Det kan vi komme tilbage til i anden omgang.